ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Michala Mazance a soudců JUDr. Marie Žiškové, JUDr. Filipa Dienstbiera, Mgr. Davida Hipšra, JUDr. Zdeňka Kühna, JUDr. Tomáše Langáška a JUDr. Karla Šimky v právní věci žalobce: **Ministerstvo financí**, se sídlem Letenská 15, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo pro místní rozvoj**, se sídlem Staroměstské nám. 6, Praha 1, za účasti: I.) Mgr. M. V., a II.) Mgr. J. P., o kompetenční žalobě podle § 97 a násl. s. ř. s., ve věci posouzení podnětu k přezkoumání rozhodnutí Krajského úřadu Jihočeského kraje ze dne 1. 11. 2013, čj. KUJCK 59017/2013/OREG, o odvolání proti výzvě k zaplacení poplatku dle § 5 odst. 2 zákona č. 534/2004 Sb., o správních poplatcích,

takto:

I. **Příslušné** rozhodnout ve věci přezkoumání rozhodnutí Krajského úřadu Jihočeského kraje ze dne 1. 11. 2013, čj. KUJCK 59017/2013/OREG, o odvolání proti výzvě k zaplacení poplatku dle § 5 odst. 2 zákona č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, **je Ministerstvo financí.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I.
Vymezení případu

[1] V této věci jde o určení, který z ústředních správních úřadů (Ministerstvo financí či Ministerstvo pro místní rozvoj) je příslušný posoudit podnět Mgr. M. V. a Mgr. J. P. (dále též „osoby zúčastněné na řízení“) dle § 121 odst. 3 a 4 zákona č. 280/2009 Sb., daňového řádu, k nařízení přezkoumání rozhodnutí Krajského úřadu Jihočeského kraje čj. KUJCK 59017/2013/OREG ze dne 1. 11. 2013, o výzvě, kterou Městský úřad Jindřichův Hradec dle § 5 odst. 2 zákona č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, uložil osobám zúčastněným na řízení zaplatit správní poplatek dle položky 20 písm. a) přílohy zákona o správních poplatcích ve výši 500 Kč za provedení kontrolní prohlídky stavby na pozemku parc. č. X, v katastrálním území J. H.

II.
Stručné shrnutí obsahu žaloby

[2] Ministerstvo financí (dále také „žalobce“) v kompetenční žalobě nesouhlasí s Ministerstvem pro místní rozvoj (dále též „žalovaný“), které přípisem ze dne 10. 1. 2014 věc k vyřízení předalo žalobci k projednání podnětů osob zúčastněných na řízení k nařízení přezkoumání rozhodnutí Krajského úřadu Jihočeského kraje, kterým krajský úřad rozhodl o odvolání proti výzvě Městského úřadu Jindřichův Hradec k zaplacení správního poplatku dle § 5 odst. 2 zákona o správních poplatcích. Žalobce přípisem ze dne 4. 4. 2014 věc vrátil zpátky žalovanému.

[3] Žalobce nepovažuje za správný právní názor žalovaného, že podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 8. 2009, čj. 1 As 56/2009–58, je právě Ministerstvo financí příslušným orgánem k projednání uvedeného podnětu.

[4] Nejvyšší správní soud v citovaném rozsudku vyslovil, že charakter peněžitého plnění jako daně určuje použití procesní úpravy v zákoně č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, bez ohledu na hmotněprávní vymezení peněžitého plnění a kompetenční vymezení příslušného orgánu. Jinak řečeno, jakkoli je Ministerstvo životního prostředí ústředním orgánem státní správy odpadového hospodářství, není již tímto orgánem ve věcech řízení o daních a poplatcích, byť se jedná o poplatky za komunální odpad.

[5] V rozhodnutí ze dne 29. 12. 2011, čj. Komp 3/2011–32, č. 2716/2012 Sb. NSS, Nejvyšší správní soud dovodil, že v řízení vedeném podle daňového řádu je příslušnost Ministerstva životního prostředí jako ústředního orgánu státní správy vyloučena, neboť toto ministerstvo není správcem daně.

[6] Argumentace Nejvyššího správního soudu vyslovená v citovaných rozhodnutích není podle žalobce v projednávané věci použitelná. Nynější situace vykazuje oproti situacím v citovaných rozhodnutích podstatné odlišnosti. Rozhodnutí tak nelze na nynější věc aplikovat.

[7] Správní poplatky vyměřuje, vybírá a vymáhá správní úřad příslušný k provedení úkonu (§ 5 odst. 1 zákona o správních poplatcích). Podle speciální úpravy § 5 až § 17 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), je působnost ve věcech územního plánování a stavebního řádu vykonávána orgány obcí a krajů, žalovaným a dalšími správními úřady. V § 13 stavební zákon upravuje soustavu obecných stavebních úřadů, přičemž na prvním místě výslovně uvádí žalovaného, který je ústředním správním úřadem ve věcech stavebního řádu. Tato úprava je speciální vůči ustanovením kompetenčního zákona i krajského zřízení. Podle žalobce proto i žalovanému je zákonem svěřena působnost v oblasti správy daní, a může být správcem daně. Nejblíže nadřízený orgán je třeba určit v souladu s koncepcí, podle níž je poplatkové řízení neoddělitelnou součástí řízení ve věcech předmětu správního poplatku. Správcem poplatku je proto správní úřad provádějící správní řízení či úkony, které jsou předmětem správního poplatku.

[8] Žalobce z toho dovozuje, že v případě úkonu ve smyslu příslušné položky sazebníku správních poplatků vycházející ze stavebního zákona je správním orgánem nadřazeným vůči krajským úřadům žalovaný. Posoudit podnět dle § 121 daňového řádu proti rozhodnutí krajských úřadů ve věcech správních poplatků za úkony dle stavebního zákona je v kompetenci žalovaného.

III.

Stručné shrnutí vyjádření žalovaného

[9] Žalované Ministerstvo pro místní rozvoj v písemném vyjádření k žalobě uvedlo, že orgánem, který má podnět posoudit, je žalobce. Žalovaný dle § 13 odst. 2 stavebního zákona a § 5 odst. 1 zákona o správních poplatcích je příslušný jako správce daně vyměřit, vybrat a vymáhat správní poplatek, pouze vede-li u staveb vyjmenovaných v § 13 odst. 2 územní řízení v prvním stupni. Posouzení podnětu k přezkoumání rozhodnutí o vyměření správního poplatku není postupem dle stavebního zákona, ale dle daňového řádu. Nelze tudíž dovozovat, že žalovaný je nadřízeným správcem daně krajským úřadům jako správcům daně ve smyslu § 122 odst. 1 daňového řádu. Stavební zákon není co do působnosti ve věcech správy daní zvláštním právním předpisem k zákonu č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České socialistické republiky (dále jen „kompetenční zákon“). Kompetenčním zákonem má svěřenou obecnou působnost ústředního orgánu státní správy pro daně, poplatky a clo žalobce. Žalovanému proto není zákonem svěřena působnost podnět posoudit.

IV.
Vyjádření osoby zúčastněné na řízení

[10] Osoby zúčastněné na řízení se k věci nevyjádřily.

V.
Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[11] Oba účastníci jsou ústřední správní úřady, proto se jedná o kompetenční spor ve smyslu ustanovení § 97 odst. 1 písm. c) s. ř. s. V daném případě jde o záporný kompetenční spor. Nejvyšší správní soud je proto k rozhodování příslušný podle ustanovení § 97 odst. 4 s. ř. s.

[12] Městský úřad v rámci řízení o nařízení odstranění stavby dne 2. 8. 2013 provedl prohlídku na pozemku osob zúčastněných na řízení. Dne 5. 8. 2013 vyzval osoby zúčastněné na řízení k zaplacení správního poplatku dle § 5 odst. 2 zákona o správních poplatcích ve výši 500 Kč.

[13] Osoby zúčastněné na řízení podaly proti uvedené výzvě odvolání, které krajský úřad rozhodnutím ze dne 1. 11. 2013 zamítl.

[14] Osoby zúčastněné na řízení následně podaly podnět k přezkoumání rozhodnutí krajského úřadu ze dne 1. 11. 2013 dle § 121 odst. 3 a 4 daňového řádu. Tento podnět dosud nebyl vyřízen.

[15] Řízení o poplatku uloženém dle zákona o správních poplatcích je řízením o dani ve smyslu daňového řádu, a proto se řídí daňovým řádem [§ 1 odst. 1; § 2 odst. 3 písm. a) daňového řádu]. O tom není mezi účastníky sporu.

[16] Podle § 121 odst. 1 daňového řádu správce daně z moci úřední nařídí přezkoumání rozhodnutí, jestliže po předběžném posouzení věci dojde k závěru, že rozhodnutí bylo vydáno v rozporu s právním předpisem. Podle § 122 odst. 1 přezkoumání rozhodnutí nařídí správce daně nejblíže nadřízený správci daně, který ve věci rozhodl v posledním stupni.

[17] Podle § 92 odst. 1 zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), jsou při výkonu přenesené působnosti orgány krajské územní samosprávy podřízeny příslušnému ministerstvu.

Spor mezi účastníky spočívá v tom, zda v posuzované věci je příslušným ministerstvem žalobce, či žalovaný.

[18] Žalobce tvrdí, že příslušným krajskému úřadu nadřízeným ministerstvem v předmětné věci je žalovaný. Svůj právní názor zakládá na principu sepětí stavebního řízení s řízením o poplatku. Ze zákona i z judikatury Nejvyššího správního soudu ovšem plyne princip opačný.

[19] Příslušné ministerstvo ve věci opravných prostředků týkajících se správního poplatku je dle konstantní judikatury nutné určit s ohledem na charakter správního poplatku jako daně [§ 2 odst. 3 písm. a) daňového řádu], a to bez ohledu na hmotněprávní původ poplatkové povinnosti. Řízení ve věcech daní a poplatků je zcela samostatně běžící řízení nezávislé na meritu věci. Proto, oproti názoru žalobce, je nutné při posuzování otázky příslušnosti ministerstva na toto řízení nahlížet izolovaně. Naopak nelze při určování kompetence vycházet z meritorní podstaty řízení, ze kterého poplatek vznikl (srov. v následujícím odstavci citovaná rozhodnutí). Správa daní přitom pojmově spadá do kompetence Ministerstva financí (§ 4 odst. 1 kompetenčního zákona).

[20] Z těchto důvodů výběr poplatku za komunální odpad či poplatku uloženého Českou inspekcí životního prostředí v řízení o uložení opatření k nápravě v oblasti ochrany lesa nespadal do kompetence Ministerstva životního prostředí, ale Ministerstva financí (viz rozsudek čj. 1 As 56/2009–58, resp. rozsudek čj. Komp 3/2011–32). Rovněž ústředním orgánem ve věci poplatku vzešlého z řízení o uložení sankce za přestupek není Ministerstvo dopravy, ale opět Ministerstvo financí (rozsudek ze dne 2. 6. 2011, čj. Komp 3/2010–27). Ministerstvo životního prostředí, resp. Ministerstvo dopravy, je nadřízené ministerstvo v odborných věcech životního prostředí, resp. dopravy. Není ale nadřízeným ministerstvem ve věci správy daní. K obdobným závěrům soud dospěl soud rovněž v rozsudku ze dne 17. 9. 2010, čj. Komp 4/2010–40, č. 2195/2011 Sb. NSS.

[21] Nejvyšší správní soud nemá důvodu se od uvedených judikatorních závěrů v nynější věci odchylovat.

[22] Žalobce s rozsudky polemizuje argumentem, že i žalovaný je správce daně, a to v řízeních vyjmenovaných v § 13 odst. 2, neboť podle § 5 odst. 1 zákona o správních poplatcích poplatky vyměřuje, vybírá a vymáhá správní úřad příslušný k provedení úkonu. Nejvyšší správní soud s tím souhlasí, nicméně uvedené ze žalovaného nečiní správce daně pro jiné účely, než pokud sám zpoplatněné úkony provádí. Ostatně dle § 10 odst. 1 daňového řádu je správcem daně orgán veřejné moci *v rozsahu*, v jakém mu je zákonem nebo na základě zákona svěřena působnost v oblasti správy daní. V rozsahu vybírání poplatků v řízeních dle § 13 odst. 2 stavebního zákona tedy žalovaný správcem daně je. Pro jiná řízení ovšem správcem daně není.

[23] Stavební zákon proto není co do působnosti ve věcech odvolacího nebo přezkumného řízení týkajících se správy daní zvláštním právním předpisem ke kompetenčnímu zákonu, jak tvrdí žalobce. Žalovanému není stavebním zákonem svěřena působnost vystupovat jako ústřední státní orgán ve věci správy daní, ač třeba vzešlých z řízení dle stavebního zákona. Žádný zvláštní zákon nestanoví, kdo je tímto orgánem, proto je nutné ústředního správce daně určit dle obecných kompetenčních pravidel. Kompetenční zákon přitom obecnou působnost ústředního orgánu státní správy v oblasti správy daní svěřuje žalobci (§ 4 odst. 1 kompetenčního zákona).

[24] Lze proto shrnout, že Ministerstvo pro místní rozvoj není ve věcech správy daní správcem daně nejblíže nadřízeným správci daně, který napadené rozhodnutí vydal (krajskému úřadu). Orgánem příslušným k posouzení podnětu stěžovatelů dle § 121 odst. 1 daňového řádu

a případnému nařízení přezkoumání rozhodnutí podle § 122 odst. 1 daňového řádu je proto Ministerstvo financí.

VI.
Náklady řízení

[25] Podle ustanovení § 101 s. ř. s. žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 5. prosince 2017

JUDr. Michal Mazanec
předseda senátu